

Tien actiepunten voor een schoon, heel en veilig

Nieuw-West

Amsterdam, Nieuw West, Oktober 2022.

Inleiding

Steeds meer bewoners in Nieuw-West nemen het initiatief om de wijk waarin ze wonen en leven schoon, heel en veilig te krijgen en te houden. Door te signaleren waar het aan 'schoon, heel en veilig' structureel ontbreekt, door zelf de boel schoon te houden, te repareren en medebewoners erop te attenderen dat schoon en heel tevens veilig betekent. In wijken, op pleinen en in buurten tonen bewoners hun betrokkenheid op een schone, hele en veilige woonomgeving. Ook rond de recreatieve omgeving van Slotterplas nemen bewoners een taak en verantwoordelijkheid op zich door te signaleren, structurele problemen aan te kaarten, mee te helpen en/ of oplossingen aan te dragen. De inzet en betrokkenheid van bewoners wordt gerealiseerd ondanks:

- (a) structureel capaciteitsgebrek van de kant van Stadsreiniging en
- (b) structureel ontbreken van waardering voor en afstemming met bewonersinitiatieven.

Om dit probleem aan te pakken, hebben bewoners zich georganiseerd in Vuilnis Oproer Nieuw-West.

In dit netwerk is het volgende negen actiepunten-programma samengesteld.

Het actiepunten-programma voor een schoon, heel en veilig Nieuw-West.

Hieronder volgen actiepunten met een korte toelichting. Paragraaf 2 & 3 nog even weggelaten (die gaan meer over de werkstructuur en deze werken we bij begin 2022)

Actie 1.

Connecties & kennis delen

We vormen in het Vuilnisoproer een netwerk en bouwen aan een community waarin we informatie, kennis, ervaringen, expertises, faciliteiten en connecties met elkaar delen. We inspireren elkaar en vormen samen ook een factor van betekenis voor het stadsdeel (belangenbehartiging). We gaan in dialoog/ discussie met de beleidsmakers en verkennen daarin wat we anders en beter kunnen doen. Ook hoe dingen slimmer en duurzamer ingericht kunnen worden wbt. het thema 'schoon, heel en veilig'.

Daarnaast zijn we voortdurend actief in het vinden & verbinden van nieuwe partners en toekomstige leden van het netwerk. We groeien uit naar een netwerk op stadsdeelniveau met een vertegenwoordiging in alle wijken door actieve bewoners (a.k.a. buurtblikvangers).

Ons doel is een verbinding te maken tussen de mensen & initiatieven uit de buurt. Met elkaar en met de lokale en stedelijke politiek om ook op beleidsniveau zaken te kunnen wijzigen. (buurtbewoners die al actief zijn/ die zich bekommeren over Nieuw-West vuilnis probleem)

Actie 2

Werven en toerusten van 'buurtblikvangers' (vrijwilligers)

We gaan vanuit het netwerk, bewoners werven die een rol vervullen als buurtblikvanger. Hij of zij informeert, mobiliseert en activeert medebewoners. De buurtblikvanger informeert bewoners over de route van signalering (klachten), maar wijst ook op de mogelijkheid tot initiatief. We streven naar dat een buurtblikvanger nieuwe en slimme verbanden legt met medewerkers van de gemeente, zoals de afvalcongiërges, coördinator containeradoptanten en verder met winkeliers, ondernemers, VVE's, georganiseerde of individuele bewoners en met basisscholen en scholen in het voortgezet onderwijs.

De buurtblikvanger verzamelt ook de signalen en geeft deze door aan de gebiedsmakelaars en stadsreiniging. Dat kan via de reguliere meldkanalen (Mora melding en BuitenBeter), maar ook door rechtstreeks te schakelen met de desbetreffende contactpersonen via het Vuilnis Oproer-netwerk. De openbare Vuilnis Oproer-bijeenkomsten worden dan ook afgewisseld met zogenaamde 'buurtblikvanger-avonden' of andere netwerk events, waar per gebied (1. Sloten, 2. Geuzenveld-Slotermeer, 3. Osdorp, 4. Slotervaart) de actieve bewoners, wijkinitiatieven/organisaties en beleidsmakers/ uitvoerders bij elkaar komen.

Actie 3

Hoe kunnen we het beleid innoveren?

Vanuit Vuilnis Oproer gaan en blijven we in dialoog met stakeholders, ondernemers, stadsdeel, stadsreiniging, VVE's en anderen. We observeren en analyseren samen waar structurele problemen in overlast zich voordoen en proberen mee te denken met beleidsmakers om lastige kwestie ste tackelen. Hier komt ook weer het belang van de

buurtblikvangers (BBVers) naar voren, die onze ogen, oren en neus uit de buurt zijn. We ondersteunen hen in het zoeken naar oplossingen. Daarnaast gaan we proberen de BBV-er (of vertegenwoordiger van meerdere BBVers) aan tafel te krijgen bij de doorbraak & inspraak sessies (hotspot aanpak) van de beleidsmakers. Hier zitten alleen beleidsmakers en mist de stem uit de buurt. Bewoners nemen hun plek in qua schoon, heel en veilig. (thema bij meerdere afdelingen vanuit de gemeente) Het vormen van een actiegroep voor gerichte aanpak hotspots: analyse - aanpak > Organiseren van events om in gesprek te gaan, maar bij geen gehoor, ludieke acties!

Actie 4

Promotie voor cultuur/gedragsverandering

We gaan vanuit het netwerk een stadsdeel-brede promotiecampagne inrichten. Met een specifieke uitwerking per gebied. Een campagne die het hele jaar door plaatsvindt, ieder jaar opnieuw. Ieder campagnejaar krijgt een thema (invalshoek). Belangrijke doelstelling van deze voorlichtingscampagne is preventie ofwel gedragsverandering. (Elseline/Constance checken wat hun plannen zijn en als kan daarop aanhaken. bv 2023 awareness voor recycling en statiegeld, doneer ring etc.)

Voor het Vuilnis Oproer Netwerk impliceert dit ook de inzet op een culturele omslag. Dus van een wegwerpcultuur naar verantwoordelijkheid nemen voor de omgeving. Dit kan o.a. door educatieve workshops over recycling, waar principes van circulariteit belangrijk zijn. (100 workshops ft. Evelien bespreken, samenwerking met scholen) (is al gebeurt -> willen naar structurele)

Die laten zien dat afval geen eindstation hoeft te zijn. Denk aan het idee van de Gouden Grijper, gemaakt door het omsmelten van lachgas patronen of een speltje van recyclede edelmetalen.

De uitreiking van de Gouden Grijper is tevens onderdeel van een jaarlijks terugkerend Vuilnis Oproer netwerk event. Voorafgaand aan dit event kunnen bewoners medebewoners nomineren voor de prijs. Een bewonerscommissie selecteert mogelijke prijswinnaars; bewoners kiezen de uiteindelijke winnaar van de Gouden Grijper.

Doel is samen- bewoners, ondernemers en stad - anders leren kijken naar afval en de verwerking ervan. Het organiseren van informatiebijeenkomsten en/of workshops die een informatief-wervende functie vervullen of juist – in workshops – een educatieve functie. Daarvoor wordt de beschikbare expertise in het netwerk benut. Om de jeugd te bereiken denken we aan duurzame workshops op scholen en BSO's (bv. door Recycle Valley). Ook kunnen we organisaties van buiten ons netwerk uitnodigen, denk daarbij aan Plastic Whale Foundation of lesmateriaal van Plastic Soup voor de worldcleanupday.

De gemeente heeft het geldpotje voor duurzame educatie wegbezuinigd. Hoe krijgen we hier toch structureel geld voor?

Actie 5

De kunst van het vertellen

Kunst is vaak een manier om discussies op gang te brengen. Door bewoners, kinderen en volwassenen ruimte te geven om kunstwerken te maken die laten zien hoe zij hun leefomgeving ervaren en hoe ze dingen anders/mooier willen, en kunnen we zien wat er (nog) beter kan. De gemeente krijgt zo ook beter zicht op wat er speelt in Nieuw-West.

Belevingskaart (Zinzi) is hier een mooi voorbeeld van. V -> met (toegepaste psychologie) studenten naar kijken, om gedragsbeïnvloedingen te kunnen laten plaatsvinden

Ontwerpen van VON flyers, hulp met afval, container adoptanten: 'basisregels kaartjes' -> vanuit de gemeente

Afvalspel met kinderen (containerfeestjes Recycle Valley?) V

Kunstwerk van afval: Creatievelingen en kunstenaars koppelen aan kinderen van de basisschool en jongeren in het voortgezet onderwijs. (buurtwerkplaats? RV?)V

Actie 6

Jonge ambassadeurs voor schoon, heel en veilig

Door duurzame workshops te geven willen we jongeren motiveren om hun buurt schoon, heel en veilig te maken. Door het maken van videoportretten waar kinderen hun visie delen over hoe we het afvalprobleem kunnen oplossen, geven we de jeugd een ambassadeursrol voor schoon, heel en veilig. Daarnaast kunnen we ook een aantal rolmodellen benaderen voor hun visie en interviewen (denk kinderburgemeester, sporthelden, andere bekende kids uit Nieuw-West).

Werkgroep educatie was een beetje gestrand, Marit heeft nieuwe baan, (Anne gaat achter nieuwe connecties Childpress aan maar ving bot)

Er was ook het idee om voorlichting - en educatieve filmpjes te maken. (al dan niet met kinderen)

Actie 7

Prikgroepen en prikacties

Onze inzet in het dagelijkse betreft vooral de frequente prik- en schoonmaakacties. Dat blijven we doen in de wijken en straten waar we al bezig zijn. We gaan deze acties echter ook promoten in wijken waar een actieve inzet van de kant van bewoners op het thema 'schoon, heel en verbonden' nog niet structureel is. We bieden middelen, trucjes en enthousiasme aan nieuwe vrijwilligers ter beschikking. Op dit punt is het daarnaast heel belangrijk dat we zorgen dat alle actieve bewoners zich bewust worden van de andere acties en andere bewoners die op dit vlak actief zijn. Het stimuleert enorm om te merken dat de strijd tegen afval een strijd is die door vele anderen ook gevoerd wordt. Op onze website kunnen

bewoners, scholen, ondernemers hun acties met elkaar kunnen delen en afstemmen. Ook komt er een algemene flyer voor het VO die eventueel aan kan worden gepast voor nieuwe prikgroepen. Verder kunnen we prikacties ook melden bij reiniging zodat de opgehaalde buit niet in de ondergrondse containers hoeft, maar direct na de actie door reiniging wordt opgehaald.

Onze site biedt ook allerlei hulp bij afvaltips. Hoe kom je via de gemeente aan prikkers, welke prikmaterialen raden we aan? Cargobikes ter ondersteuning van prikacties. Ook één of meer keer per jaar een VO netwerk event voor actieve bewoners geeft hopelijk een boost aan deze groep.

Actie 8

Inrichten van materialen hubs

Een van de actiepunten betreft het inrichten van verzamel/opslagpunten voor materialen; locaties waar bewoners prikkers en andere benodigdheden kunnen vergaren om hun hartstocht ook te kunnen botvieren in portiek, straat, plantsoen en wijk. Mogelijke locaties zijn bijvoorbeeld: De Buurtwerkplaats, Station Wildeman, Ru Pare Community, Natuurkamer, de Huizen van de Wijk en andere wijkorganisaties. Ook kunnen er kleinere 'hubs' ingericht worden in een cafe/hotel waar naderhand koffie gedronken kan worden. De hubs kunnen ook bijdragen aan informatievoorziening d.m.v. flyers. Hiermee proberen we het lokale prikken en schoonmaken zo optimaal mogelijk te faciliteren. -> zoeken naar kleinere locaties & deze voorzien van een HUBS & meer zakkie voor een bakkie plekken.

Deze komt niet van de grond:

Actie 9

Toegevoegde arbeidsplaatsen

Ook zetten we ons als netwerk – en in samenspraak met wijkpartners - in voor het creëren van arbeidsplaatsen op het thema 'schoon, heel en verbonden' voor medebewoners die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben en ervaren. Het gaat hier om medebewoners met een beperking of om bewoners zonder startkwalificaties.

In Amsterdam kennen we het zogenaamde 'right to challenge'. Hiermee kunnen bewoners tegen een vergoeding een specifiek deel van het werk van de gemeente overnemen. Daarbij kunnen we denken aan bijvoorbeeld het beheer van groen, maar ook aan het bestrijden van het afvalprobleem.

In Nieuw-West zijn enkele partners van leden van de Vuilnis Oproer die activiteiten realiseren en werkzaamheden verrichten met en voor bewoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Zo kent het Startpunt een voorziening voor gastheren op straat en assistent-beheerders in publieke ruimtes. Dit zijn beschermde werkplekken, om uitstapjes te kunnen maken naar de reguliere arbeidsmarkt.

We onderzoeken wat er nog meer mogelijk is voor mensen die bv. naast de bijstand iets extra's kunnen verdienen. Op adhoc basis met vrijwilligersvergoeding.

Westerpark heeft koffiebanen waar mensen het park schoon houden voor koffie & eten. Pieter speelt met idee van buurtbanen: door gemeente betaalde banen om de buurt beter te maken, complementair aan stadsreiniging. Dus bijvoorbeeld op tijden dat reiniging niet actief is tijdens een calamiteit, op zomerse dagen bij veel dagrecreatie in het Sloterpark of tijdens evenementen bijvoorbeeld op aanvraag van de organisator.

[hiervoor een aanvraagformulier maken op onze site?]

Actie 10

Structureel geld

Tot nu toe kwam de Vuilnis Oproer van de grond door de inzet van vrijwilligers en later financiering vanuit de gemeente. Deze potjes zijn voor 2022 maar wat gebeurt er daarna met alle mooie dingen die we proberen op te bouwen? Om al deze punten in dit plan te realiseren en in stand te houden hebben we structureel geld nodig, liefst een financiële geldstroom binnen het stadsdeel. Net als parkeerwachters betaald worden uit parkeergeld. Vuilnis Oproer projecten betalen van statiegeld? Of de taks op de verpakkingen industrie door sluizen naar degene die het afval probleem tegengaan?

En/of potjes en subsidies aanvragen? Hier willen graag een persoon voor aannemen om dit in 2022 van de grond te krijgen zodat de VO toekomstbestendig is.

Voor een overzicht van de uitwerking: [22.10.26 Tien actiepunten checklist](#)

In het kort over het Bestuur:

Het algemene bestuur van de vereniging bestaat uit Jan, Koos & Anne. Deze hebben om de week een kerngroep vergadering waar de gang van zaken besproken worden. Beslissingen die hier overwogen worden delen we dan met onze leden om input te vragen en al dan niet mee akkoord te gaan. Soms moeten beslissingen gemaakt worden die wellicht niet op input kunnen wachten, dan wordt hier in ieder geval verslag van gedaan.

1. Hoe werkt het Netwerk als deelplatform, wie doet wat

Grote winst is te behalen door faciliteiten, voorzieningen, expertises, netwerken en ervaringen met elkaar te delen. Die winst zit in het elkaar inspireren, maar ook in een onderlinge afstemming en

samenwerking. Door te delen zijn we ook in staat om te innoveren. En niet onbelangrijk, we benutten onze vertrouwens netwerken in de wijken om medebewoners te motiveren en in staat te stellen aan te haken. We kunnen samen de “kracht van de nabijheid” inzetten op preventie, gedragsverandering, denk circulair afvalbeleid. (met andere woorden: we interveniëren in de wijk door bewoners te activeren, we interveniëren in beleid door alternatieven te ontwikkelen en aan te reiken)

Door te delen, ontstaan spontane verbanden en kruisbestuivingen. Kortstondige allianties van leden voor de uitvoering van concrete activiteiten. Deze spontaniteit is een wezenlijk onderdeel hoe het Netwerk als Deelplatform functioneert. Daarbij worden de mogelijkheden om elkaar aan te vullen, optimaal benut.

Het koesteren van de kracht van de spontaniteit in het delen en verbinden, vergt evenwel een backoffice en een dienende en faciliterende coördinatie.

Acties geclusterd	Wie, wat
Vuilnisoproer als Deelplatform	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wijkpartners, leden van het Netwerk
	<ul style="list-style-type: none"> • Uitbouw, nieuwe leden
	<ul style="list-style-type: none"> • backoffice en coördinatie (Secretariaat)
	<ul style="list-style-type: none"> • Trekkers en duwers van actie
Preventie	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wijkpartners, leden Netwerk
	<ul style="list-style-type: none"> • Childpress
	<ul style="list-style-type: none"> • Buurtwerkplaats
	<ul style="list-style-type: none"> • Potentieel: basisscholen, voortgezet onderwijs
	<ul style="list-style-type: none"> • Potentieel, schrijvers, beeldende kunstenaars
Handen uit de mouwen	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wijkpartners, leden Netwerk
	<ul style="list-style-type: none"> • Natuurkamer, Kaskantine, Buurtwerkplaats, Station Wildeman, Ru Pare Community
	<ul style="list-style-type: none"> • Potentieel: creatievelingen en kunstenaars
Schoon, heel, veilig en eerlijk	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wijkpartners: leden van het Netwerk
	<ul style="list-style-type: none"> • Coöperatie Samen aan de slag
	<ul style="list-style-type: none"> • Staalmannen
	<ul style="list-style-type: none"> • St Creade, (Regenbooggroep)
Innovatie	
	<ul style="list-style-type: none"> • Kaskantine
	<ul style="list-style-type: none"> • Buurtwerkplaats
	<ul style="list-style-type: none"> • Plein 40.45
	<ul style="list-style-type: none"> • Ihb: Jorine en Nico

2. What's in a name

Veel bewoners hebben hun buik vol de viezigheid en de daarmee samenhangende onveiligheid in het stadsdeel, en in het bijzonder in de eigen directe woon- en leefomgeving. Ook zijn veel bewoners het zat om steeds van kastje naar de muur gestuurd te worden bij (structurele) klachten. Ook is er

onvrede onder bewoners die actief zijn over de onbeholpenheid waar het gaat om het waarderen, faciliteren, ondersteunen, afstemmen – en samenwerken met bewonersinitiatieven. En veel actieve bewoners snappen niet waarom hun expertise en inzichten om “schoon, heel en veilig” anders te benaderen (circulair bijvoorbeeld) en in te richten niet worden benut.

Kortom, veel bewoners vinden dat het tijd is voor daadkrachtige actie. Een Oproer!

De term ‘oproer’ suggereert dat de onvrede en onrust ook op andere wijze – bijvoorbeeld een staking – tot uiting gebracht kan worden. We streven naar werken met de gemeente en waar het beleid niet toereikend is deze aan te vullen met de kracht en creativiteit van bewoners. Zo sturen we een krachtig signaal naar de stad, het stadsdeel en stadsreiniging. Vuilnis Oproer Nieuw West!

Het Vuilnis Oproer in Nieuw West is niet een oproer van claimers, klagers en klooiers. Integendeel. De bewoners die zich aansluiten bij de Oproer willen constructief bijdragen aan een structurele oplossing voor een structureel probleem. Door elkaar te inspireren en te ondersteunen in de uitvoering van activiteiten die uitgevoerd worden. Daarom delen we netwerken, faciliteiten, voorzieningen, expertises en enthousiasme, voor een betere onderlinge afstemming en samenwerking tussen verschillende bewonersinitiatieven. Samen krijgen we immers meer voor elkaar.

De uitgangspunten op basis waarvan bewoners en hun initiatieven aansluiten bij het Vuilnis Oproer Netwerk gaan uit van wat “de kracht van de nabijheid” wordt genoemd. Bewoners hebben belang bij een schone, hele en veilige leef, recreatieve- en werkomgeving. (mede eigenaarschap). Zij zijn daarin niet een consument maar mede producent van die schone, hele en veilige omgeving. Dat door zelf de handen uit de mouwen te steken, maar ook hun vertrouwensnetwerken te benutten in preventie- en voorlichting om medebewoners te verleiden (en in staat te stellen) op betamelijke passende wijze de directe woon en leefomgeving te gebruiken. (Gedragsverandering).

Een ander uitgangspunt betreft de volgende insteek: we willen domein-overstijgend bezig zijn (integraal) en bewoners initiatieven op “schoon, heel en veilig” ook zo inrichten. Kunst en Cultuur verbinden we met deze thema’s, maar we benutten ook de inzicht uit de circulaire en het duurzame praktijk in de bewonersactiviteiten. Maar we verbinden onze activiteiten ook met het onderwijs (basisscholen bijvoorbeeld) en – last but not least – met het inrichten van een springplank voor bewoners die een grote afstand tot de samenleving en arbeidsmarkt ervaren (sociale cohesie, welzijn, participatie, arbeidsmarkttoeleiding).

Het laatste uitgangspunt betreft de waarde van wederkerigheid. Dat vertalen we in onderlinge en wederzijdse ondersteuning. Dit door te delen wat we individueel als initiatief ter beschikking hebben. Door te delen en elkaar te inspireren staan we niet alleen sterk, maar kunnen we ook vernieuwende innovatieve acties ontwikkelen en uitvoeren.